

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Pesamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši št. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Ciril Mohor. — Rokopisi naj se ne pošiljajo neprožno.

Izhaja vsako soboto
ob enajstih dopoldne

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petletno vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Slomšku — slava!

(Govoril pri Slomškovi slavnosti 24. septembra c. kr. višje gimnazije v Kranju dr. Iv. Pregelj.)

Dvojno slavje praznuje letos slovensko šolstvo: spomin smrti in spomin rojstva, jubilejno petdesetletnico spomina Slomškove smrti in jubilejno sedemdesetletnico Slomškove knjige: „Blashe ino Neshiza“. Pomembni točki v zgodovini slovenske šole in vredni, da postojajo za hip oči in se srce ogreje ob spominu na moža, ki je s svojo osebo in s svojim življenjem, z vzgledom in pismom gorel in delal na polju šole in mladinske vzgoje.

Rodil se je Anton Slomšek 26. novembra 1800 na Slomu, selu v ponikovski župniji na Spodnjem Štajerskem. Njegov prvi učitelj je bil kapelan Pražnikar, ki je tudi posredoval pri očetu, da je dal sina Antona v celjske latinske šole. Od l. 1814. študira Slomšek pod duševnim vodstvom prof. Zupančiča v Celju in dokonča v enem letu dveletni modroslovni tečaj v Senju, kjer se nauči hrvaščine in laščine.

„Kdor jezik ljudi pozna, tudi njih srca pozna, je pri njih kakor doma!“

L. 1821. gre Slomšek iz lastnega nagiba v celovško bogoslovje, kjer se poleg svojih študijev vneto bavi s slovenščino in te celo svoje tovariše uči. L. 1824. ga posvetijo v duhovnika; nato kapelanuje pri sv. Lovrencu na Bizeljskem, kjer ustanovi nedeljsko šolo, in pri Novi cerkvi pri Celju. L. 1829. ga pokličejo za špirituala v celovško semenišče. Tu deluje književno, vspodbuja in vodi vzgojno slovstvo mladih bogoslovcev, uči uradnike slovenskega jezika in jim daje od oblasti priznana izpričevala sposobnosti. L. 1838. mu podelijo ko dekanu nadžupnijo Vuzenico, l. 1844. ga imenujejo kanonika in šolskega „ogleda“ v Št. Andražu. L. 1846. postane Slomšek, nekaj

mesecev sem celjski opat, labodski škof in se ko tak preseli iz Št. Andraža v Maribor, kjer umrje 24. septembra 1862.

Slomškovega dela in življenja najznačilnejša poteza je ta, da je vse, od Boga mu dane duševne darove osredotočil v en namen, en smoter, smoter brezprimerne skrbi in ljubezni in najpožrtvovanejšega dela za vzgojo slovenske mladine in slovenskega ljudstva. Njegova osebnost stoji pred nami velika in lepa podoba soglasja med učiteljem in možem, velika in lepa slika harmonije, ki je pri tolikih velikih možeh ne najdemo. Slomšek je velik, ker je sam vzoren, ker je njegova življenjska naloga vzor in ker je vzorno njegovo dejansko stremiljenje za vzornim smotrom.

„Kriva vzgoja otrok je slabih časov mati!“ domisli po svetopisemsko Slomšek in se vpreže v dosmrtno delo in gori za dobro vzgojo. „Hočeš druge vneti, moraš sam goreti!“ Te svoje ognjevite vstrajnosti ne izgubi nikoli, on, ki je doživel sam v sebi resnico, da: „Le iz zvestobe raste blagor!“ Zvestoba, to mu pomeni vstrajnost in ljubezen do spoznane naloge. Marljivost, ki je Slomšku prirojena, mu narekuje najtrše obsodbe lenobi: „Lenoba je vseh grdob največja grdoba!“, in pa tihi klasično preprosti „quos ego“: „Tomaž, se dela bojiš, — glej, kaj dobiš!“

Stopnjevale, v vseh širjih krogih se giblje vzgojno delo Slomškovo. Od učitelja svojih tovarišev - bogoslovcev se povspne do poučevanja uradnikov, od tu započne težavni pouk na nedeljski šoli in najde najvišje priznanje in zaupanje pri spisovanju in izdajanju slovenskih šolskih in vzgojnih knjig. Ta debela dekada Slomškovih knjig je najlepši dokaz njegove

požrtvovne marljivosti in sposobnosti za šol skega „ogleda“.

Svoje moške dobe najlepši literarni sad pa utrže Slomšek v Celju l. 1842. s svojim delom: „Blashe ino Nežica v nedeljski šoli, učitelam ino učencam za pokušno.“ Z „Drobtinicami“, namenjenimi učiteljem in učencem, starišem in otrokom, nadaljuje Slomšek svoje delo v okvirju širje šole, šole za narod. Slomšek ni več samo slovenski Pestalozzi, Slomšek je že slovenski Gellert, podoben mu po prikupljivosti ritmičnega govora in blagovročnosti stikov, kakor po vzgojni nežnosti svojih pesmic, basni in pripovedk.

Toda Slomšek je stopil še korak dalje. Z dalekovidnim razumom je zasnoval idejo „Družbe sv. Mohorja“, našega največjega narodnovzgojnega zavoda. In to je letos že tretji jubilej, tihoč se Slomškovega življenja: šestdesetletnica ustanovitve Družbe sv. Mohorja v l. 1852.

Jubilej dvoje rojstvenih let in enega smrtnega dne!... Slomšek pravi: „Kdor modrega moža hvali, ga žali!“ Mi ga ne bomo samo hvalili, mi ne bomo samo hvaležni njegovemu spominu, mi hočemo trud in jedro njegovih del spoznati, naučiti se iz njegovih knjig one življenjske sile, one življenjske modrosti, ki je prevevala njega in ga usposobljala, da je po petdesetih letih uspeh njegovega dela in življenja v Slovincih večji od njegove slave!

Slomškovega delu slava!

Iz delegacij.

Delegaciji je naš cesar slovesno otvoril s prestolnim govorom, v katerem je povdarjal prijateljsko razmerje naše države do vseh velevlasti in rekel, da zlasti trozveza pospešuje ohranitev miru. Predsednik avstrijske delegacije poslanec

PODLISTEK.

I. P.:

Odlomek.

Lep, mlad in bogat fant! Koliko oči se je poželjivo oziralo ob nedeljah za njim, ko je stopal po vasi! Koliko mladih dekliških src je vstrepotalo, če so se njegove orlovske oči ozrle po njih! Kot mlad orel je bil. Ponosen in lep, pa močan kot malokdo. Tak je bil Ivan pri delu doma in pa ob nedeljah na vasi.

Lepi večeri mu niso dali, da bi ostajal doma. Zapel je na vasi tako, da so trepetala srca v nizkih čumnatah kmečkih hiš.

Izbral si je dekle, lepo med dekleti, kot je bil on med fanti. Dolgo sta skrivala mlado ljubezen in komaj bi bila prišla na dan, da ni nekega večera Ivanov oče stopil fantu na pot, ko je hotel prebrestiti potok za hišo in se podati onstran vode pod okno žagarjeve hčere.

Tisti večer je bil odločilen. Samo par očetovih besedi in sklep je bil storjen. Je bil pač oče tak, kot so stare trde gorenjske korenine.

„Ne, in nikdar ne! Drugače od hiše in doma ne bo nikdar tvoj!“

Tri tedne po tistem večeru so oklicali Gorčevega Ivana s hčerjo bogatega posestnika iz sosednje fare. Še tisti večer pa je stal Ivan zopet po dolgem času pod oknom žagarjevega dekleta. Ni ga pričakovala — pa mu je vendar odprla okno. Prišla je celo na dvorišče, ker jo je Ivan tako lepo prosil, Ivan ji je zopet govoril o ljubezni. Povedal ji je, da je ne pozabi nikdar.

Vzeti je pa ne more, ker bi mu oče tega nikdar ne pustili.

Mirno ga je poslušala; niti ena solza ji ni kanila po lepem obrazu, niti ena žal beseda ji ni prišla iz ust.

Potem jo je zaprosil, da naj mu vrne prstana, ki ju je dal pred meseci.

Takrat pa je vskipelo v nji. Iz globočine ranjenega srca so ji vrele zaničevavne besede do fanta, ki iz bojzani, da ne izgubi domačije, jemlje v zakon dekle, katerega ne ljubi.

„Prstana hočeš!“

Snela ju je raz prsta. Še predno se je Ivan prav zavedel, je stopila ktnali ob drvarnici in položila na njo prstana.

„Na ju!“

Dvignila je sekiro in razdrobila zlata obročka.

„Ne boš jih imel ne ti, ne jaz!“

S tem bi se lahko končalo pripovedovanje o dveh mladih srcih. Navadna povest, ki se dogaja pod našimi gorami zelo pogosto.

Zelo žalostno bi bilo slišati, ako bi se končalo to pripovedovanje tako-le: V ponedeljek po tretji nedelji potem je bil Ivan poročen z bogato hčerjo bogatega moža. Tisti večer, ko je pripeljal na svoj beli dvor mlado in bogato ženo, pa je prinesla voda potoka pod njegovo žago truplo mladega, pa revnega dekleta. Stari žagar jo je našel zjutraj ob zatvornici, ko je stopal proti žagi. Ivan je zvedel žalostno novico še na poročni dan.

To bi bil odlomek za povest.

Ampak naša gorenjska dekleta niso taka!

Tisti dan, ko je pripeljal Ivan bogato ženo na beli dvor, se je začela igrati žaloigra tega doma. Tisti dan je pod nizko streho uborne kočje zaplakalo v neizmerni bolesti varane ljubezni srce najlepšega dekleta v vasi. Odigrano je bilo zadnje dejanje žaloigre pod streho nizke kočje, pričelo pa se je prvo v domu Ivana Gorca...

* * *

Ob času ajdovega cvetja sta se še večkrat srečala in se pozdravila. Nič jeze in nič sovražstva ni bilo v njenem srcu. Mirno in ponosno je šla mimo njega, in če jo je ogovoril, mu je dala prijazno besedo. Čimbolj je propadal na znotraj vsled težkega družinskega življenja njegov beli dvor, tem bolj so bile prijazne njene besede. Ampak vedno, ko je šla mimo njega, se je lesketal v njenih očeh odsev tistega večera, ko je zdrobila zlata obročka in mu zaklicala:

„Ne boš ju imel ne ti, ne jaz!“

In njemu se je zdelo, da mu govore njene oči:

„Ne ti, ne jaz... srečen!“

Za poklicem.

Spisal Peter Bohinjec.

Dalje.

VI.

„Vlahi so bili divji ljudje, ki so prinesli s sabo nekaj usodnih navad iz pustega, brezpravnega življenja turških gospodov.“

Dimitz, Gesch. Krafn. IV. 136.

Nedaleč za cerkvico sv. Miklavža v Gorjancih je bival v svoji kolibi Vlah Mate. Čepel je na zapečku in glava mu je visela navzdol. Težko je dihal, bolečine so mu pačile obraz in moči starega vijaka so pojemale.

Dobernig je bil poprej cesarja pozdravil z laskavimi besedami in enako tudi predsednik ogrske delegacije.

Zunanji minister grof Berchtold je govoril o položaju na Balkanu in o svojem prizadevanju, da bi se ondi ohranil mir. Italijanski časopisi so bili z izvajanjem grofa Berchtolda izredno zadovoljni. Istotako so hvalili Berchtolda, ki je močno podarjal trozvezo, tudi nemški časopisi. Francozi in Rusi se pa držijo rezervirano in le poudarjajo, da hoče Avstrija z vsemi silami zadušiti na Balkanu vsako slovansko gibanje.

V vojnem odseku avstrijske delegacije, kjer predseduje dr. Šusteršič, je govoril poveljnik mornarice grof Montecuccoli in je obžaloval, da je v proračunu svola za mornarico prenizka. O ladji „Viribus unitis“ je povedal, da je ladja popolnoma pravilno zgrajena. Izrazil je željo, da naj bi Avstrija imela še več drednotov. Govorilo se je tudi o tem, da bi se prepovedalo metanje bomb iz zrakoplovov ob času vojne, toda omenilo se je, da se to metanje bomb more odpraviti le po mednarodnem dogovoru.

V vojnem odseku ogrske delegacije je razložil vojni minister Auffenberg svoje načrte in omenil, da se določeni program za vojsko in mornarico točno izvršuje. Povedal je vojni minister tudi, da naši topovi ostanejo bronasti in da se ne namerava napravljati jeklenih.

V zunanjem odseku ogrske delegacije se je omenilo, da se je v zadnjem času vnanji položaj poslabšal. Več govornikov se je ogrevalo za bolj prijateljsko razmerje med Avstro-Ogrsko in Rusijo.

DOPISI.

Iz Olševka. Lansko leto nam je suša uničila poljske pridelke, letos pa moča dela na polju in na travnikih neznansko škodo. Žito ni dajalo veliko, otava nam je napol segnila, krompir postaja črn, ajdo nam je večinoma končala slana, ker je sneg tako zgodaj zapadel po bližnjih gorah. Za kmete je to tem hujše, ker smo morali ajdovo seme drago kupiti, sedaj pa ajdovih žgancev ne bomo mogli jesti. — Dne 9. t. m. se je poročil Alojzij Logar za Marico Nagličevu. Oba sta člana Izobraževavnega društva. — Francu Juvanu se je konj splašil, ko je šel kupovat češplje. Koleselj se je razbil, gospodar si je zlomil desno nogo in drugi, ki so bili na vozu, so se poškodevali.

Cerklje pri Kranju. Nekdo je vohal, ali bi se dobilo pri cerkljanski hranilnici kaj na posodo. Ker je prisluškoval od vseh platij in menda nazadnje slišal, da ne bode nič posojila — ker daje posojilnica samo pridnim in varčnim gospodarjem — se je izvalil v „Svinjskem domu“ napad na g. župnika radi poprave župnišča. G. načelnik požarne brambе v Cerkljah gotovo

dobro tega pozna posojiljemavca. Ravno tako dobro pozna on tudi tistega alkoholika, ki je nedavno pogoltnil 18, reci: osemnajst steklenic piva eno samo popoldne, in jih je dotični plačal šele tedaj, ko je prišel na večer njegov rešitelj in mu dal na posodo nekaj papirja.

Cerklje. Kakor mačka mlade, tako prenašajo tukajšnji liberalci, ki slučajno načelujejo ognjegasni brambi, svojo prireditelj, za katero so dali tiskati svoja vabila v liberalni kranjski tiskarni. Prvotno so se zmenili, da prirede svojo „komedijo“ dne 8. septembra. A Matevžev Ivanče je drugače ukrenil. Na dnevnem redu so imeli seveda tudi ples. Križ pa je, če načelnik ne bi mogel plesati, ko je prišel ves šepast od vojaških vaj. Naredimo torej „komedijo“ 15. septembra. A glej spaka! ti „preklicani klerikalci“ so nam zmešali štreno, ker so napravili krasno vspelo eharistično slavnost isti dan. In tekali so dne 8. septembra Tomažek, Borštnik in Ambrožev Francelj vkljub svoji šepavosti gorindol po Cerkljah. Na pomoč jim je prihitel na večer še sivi Babič z Brnika. In skovali so laži za „Svinjski dom“ in udirjali zoper g. župnika, kakor bi moral ta zaprositi za cerkvene slovesnosti liberalce dovoljenja. Sedaj so se pa ojunčili, da „neodložljivo“ dne 6. oktobra svojo „komedijo“ izvrše. Nam je to čisto prav. Samo priporočali bi pa vsem tistim, ki se nameravajo udeležiti komedije, naj zaprosijo načelnika požarne brambе, da bi jim tudi pokazal svoj vzorni hlev in za uporabo pri kakem požaru vedno v hlevu na razpolago stoječi konjski živali.

Cerklje. Prireditelj požarne brambе v Cerkljah dne 6. oktobra ima na sebi pečat liberalizma. Ples in liter nista bila še nikoli „Bogu v čast in bližnjemu v pomoč“.

Iz Tržiča. Ponedeljkova „Zarja“ je priobčila zopet za svoje tržiške bravce otročarijo, kakršne prinaša po navadi danzadnem. Dopisnik se huduje nad tem, da je nekdo njegovemu tovarišu dal dober nasvet, naj nikar ne čita „Zarje“. Taki pametni nasveti silno bodo znanega Jožka, ki se na vso moč trudi, da bi se širila umazana cunjca med delavci, pa ima tako slabe uspehe. Kako bi tudi mogel ta list, ki se imenuje delavski, ugajati pametnemu delavcu, ko ne prinaša ničesar drugega, nego napade na razne neljube mu osebe, pa naj si bode duhovnik ali delavec, če le ne trobi v „Zarjin“ rog. S takimi nerodnimi, da ne rečemo nesramnimi napadi se pač ne rešuje delavsko vprašanje, še manj pa pomaga delavskemu stanu. Na razne oslarije v tem dopisu ne odgovorjamo. Delavci, sotovariši, proč od rdečih zapeljivcev v jugoslovansko strokovno organizacijo in mirna Bosna!

Gospodarski del.

Premovanje goveje živine v Cerkljah se je vršilo v prisotnosti zastopnikov vlade in dežele dne 25. septembra. Prignali so lepo živino pingavske pasme iz občin: Cerklje, Smlednik, Šenčur, Preddvor, Hrastje, Št. Jošt, Kranj, Naklo, Predoslje, Stražišče, Mavčiče, Voglje, Kaplja Vas, Klanec, Križ, Lahoviče, Mengeš, Moste,

glave in nog pa navale velike kamene, da ne bi prišel volkodlak in oskrnil trupla rajnega Vlaha.

Velika je bila gostija po starem Vlahu. Kar je Matejeva hiša premogla, vse je moralo na dan. Velike vreče ukradene moke, celi bohi prignanih prešičev, dva velika soda prigoljufanega vina, vse je prišlo na težko obložene mize.

Vlahi so jedli, pili in se gostili. Ko je pa že zasinil osmi dan, tedaj je vlaški pop pel velike bilje in opravil dolgo opravilo za ranjkega dušo.

Gostje so se razhajali. Petka je vrgla vrečo čez ramo in šla na beračenje. Ivo je pa poprodal vse ukradene konje ter jo mahnil v dolino.

Zima je bila mrzla. Sneg je ležal na Gorjancih, pa tudi po dolini je bilo belo.

„Mate je odšel po zasluženo plačilo, ni ga več. Bodi zdaj ti naš gospodar,“ reče Petka svemu spremljevacu.

„Najstarejši sem, torej mi pristoja gospodarstvo. Toda samec sem in neveste nimam,“ odvrne Ivo. Petka ga pogleda z zapeljivim očesom, zamahne po Ivo-tu s svojo prazno vrečo, ki jo je imela na rami, pa pravi:

„Ivo, v adventu so zrele preste, pred pustom pa neveste. Kaj boš premišljeval? Deset let sva narazen, pa ne ustrašim se nobene devojke. Dajva se poročiti.“

Ivo je molčal. Res je vedno rad imel prijazno Petko, toda tega ni mislil nikoli, da bi ona kdaj bila njegova žena. Zato ji je hladno odgovoril: „Petka, jaz nisem záte. Žene me želja, da bi šel na jug.“

Petka takega odgovora ni pričakovala. Vgriznila se je v ustnico in jezno rekla: „Le hodi svoja pota, Ivo! Prorokujem Ti, da ne boš srečen.“

Nasoviče, Podgorje, Zalog, Tunjice, Vodice. Telic je bilo 75. Prvo premijo je dobila telica Janeza Čimžarja iz Vasice. Krav se je naštel 62. Prvo premijo je dobil Janez Bučar s Police v znesku 40 K. Izmed obdarovanih bikov v znesku 50 K prve premije je bil pa posestnik Janeza Nagliča i. Sp. Brnika. Poleg teh je bilo obdarovanih še 13 krav, 10 telic in 7 bikov. Opazilo se je pa, da se je prignalo premalo živine na premovanje. Gotovo je vzrok dosti dela, katero imajo sedaj vsled neprestanega deževja kmetje na polju. Gospod nadzornik Legvart je v svojem konečnem nagovoru omenjal, da je živinoreja tekom zadnjih šest let dokaj napredovala v teh krajih, in je vsodbujeval živinorejce k še večjim vsemhom. Molčati pa seveda ne smemo, kar je vredno graje, da so prignali nekateri povsem neosnaženo živino na okrašeni živinski prostor, in to taki, o katerih se ne bi bilo pričakovalo. Da je bila živina teh z grajo obdarovana, je samoobsebi razumljivo. Malo čudno je tudi bilo, da se je pripeljal g. državni poslanec Demšar zadnjo uro na prostor premovanja.

Deželna živinorejnica. Dežela je vzela v najem Kodelijevo posestvo pod Ljubljano, ker se je g. baron preselil v Afriko. Na Kodelijevem bo prisilna delavnica imela veliko živinorejo. To je pametna misel, v agrarnem oziru vse hvale vredna, pa tudi na vzgojo prisiljenec bo to dobro vplivalo. Mlekarski nadzornik Legvart in kontrolor Pavločič sta kupila v Švici 35 krav.

Na deželni kmetijski šoli na Grmu priredi dež. odbor Kranjski štirimesečni živinozdravstveni tečaj za prvo pomoč pri neizodah in za porodništvo goveje živine od 15. novembra 1912 do 15. marca 1913. V tečaj se sprejme 12 vsaj 18 let starih učencev kranjskih kmečkih posestnikov ali njihovih sinov. Opoldansko hrano bo preskrbela kmetijska šola na deželne stroške. Učenci dobe vrhutega mesečno po 15 K podpore. Kolka proste, lastnoročno spisane prošnje, katerim je priložiti krstni list, je vložiti najkasneje do 15. oktobra 1912 na deželni odbor kranjski v Ljubljani. V prošnji naj se tudi navede, katero šolo je prosivec obiskoval.

Čebelarškega shoda v Moskvi se je udeležilo 600 čebelarjev, in sicer 200 Rusov, 320 Bolgarov, 34 Srbov, 32 Čehov, 4 Rusini, 3 Hrvatje in 0 Slovencev. Prihodnji vseslovanski čebelarski shod bo v Pragi 1. 1913. in 1. 1914. bo shod v Zagrebu.

Politični obzor.

Ogrski opozicijski poslanci so prišli na Dunaj v delegacijo uganjat komedije. Hiša je bila zastražena. Ker pa ta hiša, dasiravno stoji na Dunaju, spada pod ogrsko državo, zato je niso smeli stražiti avstrijski policaji. Zastražena je bila od ogrskih pandurjev. Ko je grof Karoly zavpil v dvorano: „Protestiramo proti nezakoniti delegaciji!“ je nastal ropot in kmalu je bila opozicija vržena od pandurjev na ulico. Ko so se izgnani poslanci vrnili z Dunaja v Budimpešto, so socijalni demokratje mogočnim grofom v velikem številu prišli naproti in jim klicali „Eljen!“

Še danes boš prišel v veliko zadrego in me klical na pomoč. Smejale se Ti bom, Ivo!“

Molče je šel Ivo nekoliko v drugo stran. Petka pa se je urno spustila navzdol in kakor mlada deklica skakala čez drn in strn.

Tema se je delala, a mesec je zasvetil. Sneg je hreščal pod stopali.

„Ha-lo, brodnik!“ kliče ob Krki Vlahinja.

Brodnik se je počasi primajal iz lesene kolibe in zvedavo ogledaval nakičeno Vlahinjo. Ko pa odpne čoln, da bi odrinil, začuje drug glas:

„Počakaj, stari!“

Brodnik se ozre, držeč se z roko za leseni klin, za kateri je bil čoln priklenjen.

V čoln skoči Ivo.

Brodnik hitro vesla, kakor bi se bal, da ga bo Trdoglav potegnill v Krko s čolnom vred. Petka in Ivo molčita, kakor bi se ne poznala. Tudi je Ivo že preoblečen. Na hrbtu ima brento.

Brodnik privesla h kraju. Ivo skoči iz čolna in hitro odrine po poti dalje.

„Čuj, Jošt, pridem še nocoj nazaj!“ še zakliče brodniku. Petka plačuje brodnika, pa poprašuje:

„Kdo je ta človek?“

„Zdi se mi, da prodaja smolo,“ reče brodnik.

„Meni se zdi sumljiv človek in skoro si ne upam dalje.“

Zaspanemu brodniku se razveže jezik.

„Ce te je strah, pa prenoči pri meni,“ reče in oči se mu zažare.

„Skoro da te poslušam. Kar obrni!“

In Petka se vrne z brodnikom na ono stran Krke.

Dalje prih.

Hud vihar in veliko povodenj so imeli na Kitajskem. Utonilo je 50.000 ljudi. Na Japonskem se je več parnikov potopilo.

Nepoznan narod. V severni Ameriki na Viktorija-Landu so zasledili neki človeški rod, pri katerem ni najti nobenega sledu civilizacije. Rod šteje okoli 2000 duš, se živi z lovom divjačine in rib in se poslužuje preprostega orožja in orodja, kakor pri nas ljudje v kameniti dobi.

Boj med morskimi ribami. Priplaval je morski kit ob bregu južnovzhodne ameriške obali v kraj, kjer je bila riba sabljača ali nosorožnica. Vnel se je hud boj med obema. Riba sabljača je porinila svoj rog v stran kitu tako globoko, da je kit izkrvavel in mrtev prišel na površje morja, kjer je obležal po strani obrnjen. Drugačen uspeh je pa imel boj med morskim volkom in ribo sabljačo, ki se je vršil letos meseca junija na južnovzhodni strani otoka Nantuckde v Severni Ameriki. Potniki so se peljali na ladji „Caledonia“ iz Glasgowa v Novi York in so videli tam jako zanimiv prizor. Šestnajst čevljev dolg morski volk, ki je gotovo tehtal 10 meterskih centov, je skočil iz morja. Za morskim volkom se je z vso besnostjo pognala precej krajša riba sabljača. Obe ribi sta padli nazaj v morje. V vodi se je vnel srdit boj. Riba sabljača je porinila svoj rog v stran morskemu volku. Kakor klopič sta se ribi v vodi vrtili in prekucavali. Potem se je voda pomirila. Čez nekoliko časa je priplul na površje morski volk, ki je imel v strani zapičen pa odlomljen rog ribe sabljače. Morski volk je ostal zmagovavec.

Novejše vesti.

Pozor, Gorenjci! Naročite se v obilnem številu za prihodnje četrtletje na „Gorenjca“! Naročnina eno krono.

Upravištvo.

Veliko vojaško cesto, ki bo stala nad milijon kron, bo zgradila država od Podnarta čez hribe v Selca.

Prestolonaslednik Franc Ferdinand si je izbral duhovna dr. O. L. Stanovskega za vzgojitelja svojih otrok.

Dunaj. V delegaciji je bil sprejet proračun zunanjega ministrstva. Z Berchtoldovim poročilom je tudi Turčija zadovoljna.

Sofija. Turčija je napravila velike manevre ob bolgarski meji, kar je podobno napovedi vojne. Položaj je jako resen. Srbski vojni minister je prišel v Sofijo.

DRUŠTVA.

V „Ljudskem Domu“ v Kranju bode jutri zvečer ob 1/2 8 priredila predstavo z igro „Pavla“ podružnica „Slovenske dijaške zveze“ za Gorenjsko. Pričakuje se obilna udeležba.

V Cerkljah priredi tamošnje sl. kat. izobraževalno društvo na rožnivenško nedeljo popoldne ob 4. uri lepo igro „Sv. Boštjan“. Vsebina igre je vzeta iz življenja prvih kristijanov. Ničče naj ne zamudi prilike, ogledati si lepo in poučno igro!

Kat. slov. izobraževalno društvo Predvorom priredi jutri popoldne ob 3. uri v grajskih prostorih predstavo. Igralo se bo: Turki pred Dunajem, Frakeljnov Boštjan in Pri vaškem zdravniku. V nedeljo, dne 6. oktobra, se bo predstava ponovila.

V Škofji Loki bodo jutri zvečer ob 7. uri igrali v dvorani „Društvenega doma“ „Našo kri“.

Jesenice. V nedeljo je uprizorilo „Katoliško delavsko društvo“ v svojem domu krasno narodno igro „Divji lovec“, katera je vseh ozirih izborna vspela. Posebno nas je presenetil s fino in dobro naštudirano vlogo g. Potrato kot „Janez“. Poznalo se mu je, da je že veliko igral in da mu je oder znan kot domača tla. Istotako je tudi dobro igrala gđc. Krivec v vlogi „Majde“. Ostali so bili še precej dobri, ako se upošteva, da so še bolj začetniki. Jako dovršeno je sviral društveni orkester pod vodstvom g. Kogejca. Le tako naprej! Želimo, da se igra ponovi.

Sadjarstvo.

Škodljivci na sadnem drevju. Sadno drevje pri nas vedno bolj končujejo glivasti škodljivci, kakor: medena rosa, rja, peronospora in fusicladium. Da se ti paraziti ne razširijo po drevju, treba drevesa večkrat poškopropiti z bakrenim vitrijolom in apnom. To škropilo narediš tako-le: Vzemi sod, ki drži 126 litrov, noter vlij 50 litrov vode in v to vodo obesi v vrečici 2 kg bakrenega vitrijola. Potem vzemi 2 kg svežega žgane apna, ga deni v drugo posodo, prilij par litrov vode, da se raztopi, in potem dolij še 50 litrov vode. Ko se beljava izhladi, precedi jo na fino sito ali na kaku cunj in jo vlij v sod z bakrenim vitrijolom. Kadar rabiš to raztopino, jo poprej v sodu malo pomešaj.

Rak na sadnem drevju. Na sadnih drevesih, posebno na jablanah, se vsled raznih vzrokov večkrat napravijo raku podobne rane. Včasih take rane povzročijo žuželke, kakor krvava uš, lubadni zavijač itd. Raku podobne rane

povzročajo lahko tudi kraste (fusicladium), ali ozeblina, ali sploh ranjena drevesa. Pravega raka pa napravlja neka gliva (Nectria ditissima), in sicer odprtega ali pa zaprtega raka. Pri odprtem raku, ki se rad dela v kobalah in vejicah, se napravljajo okoli rane obroči. Zaprti rak pa dela izrastke, velike kakor orehi, pa tudi kakor otročje glave. Ako pride plesnina v razpoko drevesnega luba, tam klije in se razvija po lubu naprej. Rana postaja vedno večja. Le če ima drevo dovolj moči v sebi, zapre razširjanje rane. Da se rak na drevesu ne napravi, pazi na to, da drevo ne bode ranjeno. Če je pa ranjeno, kmalu rano zamaži. Izreži veje, da bo v drevesu dovolj zraka in luči, otrebi okoli drevesa plevel ter drevesu pognoji, da bo imelo dovolj moči. Rakovo rano izreži ob času, ko ni v drevesu soku. Rano lahko zamažeš z ometom, v katerem je 3% bakrenega vitrijola in apnenega beleža, kar deneš na kako cunjo in drevo obvežeš.

Gnojilo za rastline v posodah je kurjek, zmešan z vodo, ali pa v vodi razmočeni rožni ostružki. Prilija se s to vodo rastlinam od marca do septembra.

SLOVSTVO.

Berila in evangeliji za nedelje, praznike in imenitnejše godove cerkvenega leta. Priredil častni kanonik dr. Jožef Lesar. Ta težko pričakovana knjiga, iz katere se boro evangeliji razprižnice, je vendar enkrat zagledala beli dan. Dosti dolgo se je kvaril jezikovni okus ljudstvu s staro izdajo. Nova izdaja evangelijev je stvarno in jezikovno dobro opiljena, saj je tudi znano, da je g. dr. Lesar v tem oziru jako vesten mož. Tisk v knjigi je ličen in papir zelo debel. Ponatis rimskih odlokov v dodatku, preobširno kazalo in latinski nadpisi, to troje se nam zdi nepotrebno. Knjiga stane v šagrenu vezana in z zlato obrezo 8 K, s poštnino 50 vin. več.

Priložili smo zadnji številki „Gorenjca“ cenik veletrgovine M. Tomec v Humpolcu v nakup modernega in trpežnega sukna za gospode in dame. Vsakdo, ki hoče kaj kupiti, naj zahteva vzorce sukna. 293

Tiskovno društvo v Kranju priporoča svojo 295 1

knjigoveznic

Knjige se vežejo trpežno, elegantno in poceni. ::

SOBA zračna, svitla, moderno opremljena, s posebnim vhodom, na Glavnem trgu v Kranju, se takoj ceno odda. 291 2-1
Kaj več se zve v trgovini J. Kušlan, Kranj.

SOBA

z opravo se odda, pripravna je tudi za stanovanje. 287 3-2
Kje, pove upravištvo „Gorenjca“.

Najprimernejša darila po zelo znižanih cenah! 74 52-39

Prva delavnica ur ter trgovina z zlatnino in srebrnino

Ivan Levičnik
urar in trgovec v Kranju

Cenejše kakor po cenikih! Ne kupujem od prekupcev! Sprejem in izvršim vsa popravila natančno, solidno in po najnižjih cenah. — Istotako sprejem vsakovrstno zlatnino in srebrnino v popravilo. — Posebno se priporočam v nakup ženinom in nevestam. — Priložnostni nakup!

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade

R. WOLF Magdeburg-Buckau.
Podružnica na Dunaju
Dunaj, III., Am Heumarkt št. 21.
Patentni 8 26-26

vročeparne lokomobile
z brezventilnim prečelnim upravljanjem
Originalno strojedelstvo Wolf . . . 10 — 800 k. s.
Obratsi stroji z najvišjo popolnostjo in dobrotom
za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih nad 800.000 k. s.

Moja stara izkušnja me uči in drži, da za odpravo izpustljajev, kakor tudi za nego kože, ni boljšega mila kakor je svečovnoznan **Steckenpford** liližno mlečno milo Bergmanna in dr. Tešin ob Labi. — Komad po 80 vin. se dobi po vseh lekarnah, drogerijah, parfimerijah i. t. d. — Ravnotako je brez primere Bergmannova liližna krema „Manera“ za nego nežnih, belih damskih rok; v škatljicah po 70 vin. se dobi povsod. 147 50-25

Čebele kupi
M. Kempe, 290 1
Bohinjsko Jezero.

Sube jedivne gobe
vseh vrst in 292 6-1
maline

kupujem po najvišji ceni vsako množino proti takojšnjemu plačilu. Oziram se le na ponudbe z vzorci in navedbo množine.

S. ADLER

izvoz gozdnih pridelkov

Haldi pri Eisensteinu (Böhmerwald).

PREMOG trboveljski najboljše: :kakovosti
dobi se vedno in v vsaki množini ter najceneje pri tvrdki 294 3-1
J. Kušlan, Kranj, Glavni trg.

Oddasta se

»dve sobi«
za tri gospode z opravo in posebnim vhodom v Kranju št. 158.
Več po dogovoru. 182 3-3

Zobozdravniški in zobotehniški atelje
Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in **Fr. Holzhaecker,** konc. zobotehnik
V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovžu, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne izven velikih praznikov na razpolago. 183 38

Millioni uporabljajo proti kašlju hripavosti, kašaru, zasliženju, krčevitemu in hrznemu kašlju
Kaiserjeve prsne karamele
s tremi jelkami. 283 12-2

6050 not. over. izpričeval od zdravnikov in privatnikov zagotavlja siguren uspeh. Zelo prijetni in dobri bonboni. Paket 20 in 40 vin., doza 60 vin. se dobi pri
KAREL ŠAVNIK, lekarna pri sv. Trojici v Kranju.

Efektna loterija „Slovenske Straže“.

Zahteve, ki se stavijo na „Slovensko Stražo“ iz obmejnih krajev, so oddne dodne večje. Na svojem glavnem zborovanju, ki bo letos v Mariboru, bo pokazala „Slovenska Straža“, koliko je napredovala v pretečenem letu in kako mnogostransko in uspešno je bilo njeno delo. Priznanja je sicer vredna požrtvovavnost, s katero dobiva podpore za svoje delo iz vseh slojev našega ljudstva, vendar pa je „Slovenska Straža“ še daleč od tega, da bi mogla količkaj zadostiti zahtevam, ki se stavijo nanjo.

Da si osnuje poseben fond v podporo ubogi slovenski deci (za otroške vrtnice, božičnice, knjižnice itd.), zlasti po industrialnih krajih, priredi „Slovenska Straža“ efektno loterijo, ki jo je dovolilo finančno ministrstvo. Loterija obsega 100 tisoč srečk, ki stanejo vsaka 1 krono in 1554 dobitkov v skupni vrednosti 20.000 kron.

Dobitki so sledeči:

1 glavni dobitek v vrednosti 5000 kron.

Kompletna fina oprava za tri sobe in kuhinjo, obstoječa iz spalne oprave, jedilnice, salonske garniture, glasovirja in kuhinjske oprave ali 4—6½ HP. bencinmotor, mlativnica z dvakratnim čiščenjem, slamoreznica.

1 glavni dobitek v vrednosti 1000 kron.

1 glasovir ali 1 vagon sortiranih umetnih guojil ali 1 garnitura za košnjo (stroj za košnjo, stroj za obračanje, brana).

2 glavna dobitka v vrednosti po 500 kron.

Oprava za spalno sobo za dve osebi ali 1 gepelj z mlativnico ali 1 stroj za košnjo.

10 dobitkov v vrednosti po 100 kron.

Zlata ura, kolo s prostim tekom, šivalni stroj, slamoreznica, brzoparilnik, jeklen plug itd.

40 dobitkov v vrednosti po 50 kron.

Fine nastropne svetilke, fine umivalne oprave, decimalne tehtnice, salonske stenske ure, zlate verižice, zlate damske ure, čistivnice, razne garniture, slike z okvirom itd.

100 dobitkov v vrednosti po 20 kron.

Srebrne ure z verižico, garniture srebrnih žlic za kavo, aparati za britje, stroji za rezanje mesa, vloma varne denarnice, garnitura za kadičve, pisalne priprave, srebrne doze za cigarete, zlati obeski, stenske ure, naročivni listki za dnevnik „Slovenec“ (za eno leto), balanc. tehtnice, pralne garniture itd.

200 dobitkov v vrednosti po 10 kron.

Mizni nastavki, karafine, svečniki, tase, posode za dišave, mizarska orodja za domačo rabo, ptičje kletke, garniture nožev, žlic in vilic, doze za sladkor, nikelnaste ure, stenske ure, budivke, zlati prstani, kadične mizice, dežniki itd., itd.

1200 dobitkov v vrednosti po 5 kron.

Košarice za kruh (kina-srebro), nikelnaste ure, budivke, dežniki, mizni nastavki, žepni noži, razna vrtna orodja, mizarska orodja za domačo rabo, zalivače, kuhinjske tehtnice, srebrni obeski, fini okvirji za fotografije, travniška orodja, konjske škarje, ptičje kletke, vrči za vino, kavo ali čaj, denarnice, britve, srebrne moške verižice, srebrne zapestnice, srebrne oksidirane cevke za smodke, double zavratne verižice itd., itd.

Srečke se bodo dobivale po trgovinah in trafikah in se lahko naročajo tudi naravnost v pisarni „Slovenske Straže“ (Ljubljana, Dutajnska cesta št. 22).

Zrebanje se bo vršilo 18. novembra 1912 ob 6. zvečer v pisarni „Slovenske Straže“.

Od naše javnosti pričakujemo, da bo z ozirom na važni namen loterije in z ozirom na krasne dobitke podpirala „Slovensko Stražo“ s tem, da se bodo vse srečke razprodale!

Vsak na delo za ubogo slovensko decu!

Za smeh in kratek čas.

Odlomek iz šolske naloge. „Družina je skupina, obstoječa iz očeta, matere, otrok, zaročencev, deda, babice, stricev, tet, bratrancev in sestričen — in se nahaja po vsem svetu. Najprvo pridejo oče in mati, potem otroci; drugi prihajajo k tem na obiske. Ded in babica takrat po navadi kaj prineseta. Če teta obiše, se morajo otroci praznično obleči. Glava, poglavar družine, je oče ker on služi denar. Zato on zjutraj zgodaj odhaja; poprej pa se jezi nad ovratnikom, nad srajco, med tem pije kavo. Mati ostane navadno doma, ker se mora nad posli jeziti. Včasih gre tudi ona na trg. Dekle stanujejo v istem stanovanju, se ne prištevajo k družini, ker se hitro menjavajo, večkrat dvakrat na mesec. Včasih kak vojak deklo obiše. — Oče izroči materi denar, da nakupi potrebno za hrano, a ne vsega. Velik del denarja položi v železno omaro; ta denar sme družina vzeti šele, če oče umrje. Dobijo se mladi in stari očetje. Iz prav starih postanejo dedi. Če oče spi, smrči, in nihče ne sme blizu. Mati družine je vedno žena očetova. Ta je dobra in modra ter skrbi za otroke. Mati ve vse; ve tudi, odkod pridejo mali otročički, a tega ne pove. Mati je sploh silno dobra in je vedno ženskega spola. Če ima mati še svojo mater, se ta imenuje babica. Ta prihaja navadno, če je oče odšel. Tet je v družini veliko, stare in mlade, nekatere z možmi, druge brez njih. Mož od tete se imenuje stric. Strici so veliki in debeli in igrajo z očetom na karte. Vsi otroci stricev

in tet so bratrance in sestrične. S temi se pretepamo. Potem so včasih v družini tudi zaročenci; ti se vedno smejejo in poljubujejo. — To so pglavitni znaki družine in njenih udov. Družina kot celota je potrebno zlo za vzdrževanje države.“

Častna beseda. Nekí baron je prišel k bankirju ter mu je rekel: „Posodite mi toliko denarja, da Vam zastavim zato svojo častno besedo.“ Bankir mu odgovori: „Moja blagajna je že polna častnih besed. Ali mi morete dati kako drugo poroštvo?“

Prenaglo. Gospod beraču: „Tu imate staro suktnjo; starih hlač vam pa ne morem dati, ker sem jih ravno pred pol ure dal drugemu revežu.“ — Berač: „No, te pol ure bi bili pa tudi lahko še počakali!“

Svét. Vedno poslušaj, pa zmeraj molči! Tako boš izvedel neumnosti drugih; drugi pa tvojih ne.

V šoli. Učitelj govori o hiši božji, rekoč: „Otroci, ali poznate hišo, ki je slehnemu odprta, revnemu in bogatemu, veselemu in žalostnemu, ženski in moškemu, starčku in otroku, v kateri dobi vsak človek tolažbo in okrepcilo. No, katera hiša je to?“ — Lipe: „Oštarija!“

Previden stric. Francelj: „Slišim praviti, da ste že naredili oporoko. Ali ste se mene kaj spomnili?“ — Stric: „Tisoč kron sem ti zapisal, ki naj se ti izplačajo, kadar boš umrl, da boš imel pošten pogreb, ker vem, da bi jih drugače kmalu napravil.“

Učitelj (kara nepazljivega učenca): „Če Vam razlagam o kameli, glejte mene, ne pa skozi okno!“

„Slovenska Straža v Ljubljani“

želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval 240 12—6

pri „ljudskem zavarovanju“.

Zagotovljen je dober in trajen zaslužek.

Ponudbe pod „Ljudsko zavarovanje“ na „Slovensko Stražo“ v Ljubljani.

„TITANIA“

brzoparilnik za živinsko krmo!

je čisto iz kovanega železa in železne pločevine, zaradi tega nepokvarljiv. — Nenavadno hiter razvoj tek pare. — Pošljamo na poskušnjo. — K brzoparilnikom pošiljamo na željo pripravo za kuhanje žganja.

Titania-Werke,
Wels 191, Zg. Avstr.
Največja specialna tovarna parilnikov na Avstro-Ogrskem.

„TITANIA“

Vsako kurivo porablivo.
70% prihranjenega kuriva.
Iščejo se zastopniki.
Zahtevajte cenike!!

Glavno zastopstvo za Štajersko
6-6 in Kranjsko: 243

FRANCASEN
Gradeo
Mariengasse šte. 22.

Puške

svetovnoznane puškarne Peter Werniga,
Borovlje, od kojega imam samoprodajo
za Gorenjsko, nadalje

samokrese

in razne lovske potrebščine priporočila v
veliki izbiri in po nizkih cenah

veletrgovina Peter Majdič „Merkur“ v Kranju.

261
5

272 52—4 Higijenski urejena

Največja snažnost!

Valentin Rozman, Kranj hiš. šte. 106, nasproti župne cerkve.

BRIVNICA

Prodaja najboljših sredstev za negovanje in barvanje las, negovanje kože in zob, toaletnih mil, parfumov, šmink za gledališke odre, lasničarskih izdelkov, krepa, podložkov i. t. d.

Točna postrežba!

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da oskrbujem vsak torek, četrtek in soboto razne posle v Ljubljani in se vsled tega slavnostaistemu najtopleje priporočam za obilna naročila. Stanujem v Kranju v Prevčevi hiši št. 170.

289 3-2 Marija Vidmar, potovka v Kranju.

Umetni zobje!

Ne da bi se izruvale zobne korenine, se ustavljajo

amerikanski umetni zobje

posamezno ali celo zobovje, kakor se tudi

plombirajo zobje

224 13

vsak dan od 8. ure dopoldne do 6. ure zvečer v konc. zobotehničnem ateljeju

O. Seydl, Ljubljana.

KEIL-OV LAK

najboljši lak za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela prevlaka (glazura) za umivalne mize 90 vin.

Keil-ova pasta za čevlje po 30 vin.

Keil-ov lak za zlatenje okvirjev 40 vin.

263 6-5

Keil-ov lak za klobuke v različnih barvah.

Keil-ovo leščilo za pode 90 vin. ima vedno v zalogi trdka

Ljubljana: Leskovic & Meden.

Franc Dolenz
v Kranju.

Novo Mesto: I. Picek.

Črnomelj: Anton Zorc.

Idrija: Valentin Lapajne.

Kamnik: I. Petek.

Kočevje: Franc Loy.

Radovljica: O. Homann.

Škofja Loka: M. Žigon.

Zagorje: Rih. E. Mihelčič.

Naznanilo.

Slav. občinstvu najuljudneje

naznanjam, da sem otvoril

novotovarno za izdelovanje
glinastih peči in štedilnikov.

Obenem tudi javljam, da prevzamem montiranje peči, štedilnikov, kopeli in zidnih obkladov s pečnicami, kakor tudi vsakovrstna v pečarsko stroko spadajoča popravila.

288 5-3

Velika zaloga pečarskih predmetov.

Za dobro blago in delo jamčim.

Za obilna naročila se udano priporoča

Jernej Tomelj,

pečarski mojster v Kranju.

J. WEIBL

J. Spreitzerjev nasled. Ljubljana
Slomškova ulica št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

Specijaliteti: 195 52-19

valjični zastori (Rollbalken).

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 154 52-26

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa.

Ceniki na zahtevanje zastonj.

Zvonolivarna

Max Samassa v Ljubljani

119 44-31

se priporoča za vliivanje zvonov za zvonike z ubranim ter milodonečim glasom.

Do konca leta 1911 je razposlala 6887 komadov zvonov za zvonike v skupni teži od 2,674.508 kg.

Cerkveni svečniki in viseče svetilke (lustre), kanonske table v odgovarjajoči izdelavi od težko lite medu in zelo trpežne snovi.

Proračuni in ilustrirani ceniki na zahtevanje brezplačno in poštne prosto.

Izvrstno oglje Dva spretna črkostavca

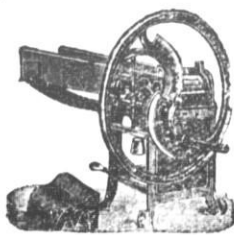
se vedno dobi

pri g. Francu Kuraltu

pri Jelenu v Kranju. 280 15-3

takoj stalno sprejme

„Tiskovno društvo“ v Kranju.

Slamopreznice v veliki izbiri

brzoparivniki, bakreni kotli za kuhanje žganja, vlitni kotli, peči, štedilniki, banje, cevi in vse druge vodovodne pritiskline, okovi za stavbe, vsakovrstno orodje za obrtnike, pristno pozlačeni 274 4

nagrobni križi, krovni škrilj „Zenit“

strešna lepenka, dalmatinski cement, traverze, železniške šine i. t. d. Solidna postrežba! priporoča Nizke cene!!
Franc Dolenz, trgovina z železino, Kranj (Roosova hiša).

CROATIA

zavarovalna zadruga v Zagrebu. Edini domači zavarovalni zavod. Ustanovljena leta 1884. Centrala: Zagreb, v lastni hiši,

vogal Marovske in Preradovičeve ulice. Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad, Osjek, Reka, Sarajevo. Podružnica: Trst, Via del Lavatoio št. 1, II. nadstropje (telefon 25-94).

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja: 1. Na življenje: 1. Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti. 2. Zavarovanje dote. 3. Zavarovanje življenjske rente. 2. Proti škodi po požaru: 1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb in tovarn). 2. Zavarovanje premičnin (pohištva, prodajniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga i. t. d.). 3. Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena i. t. d.). 3. Zavarovanje steklenih šip. 102 12-9

Zadružno imetje v vseh delih znaša 2.713.674-13 kron. Od tega temeljna glavnica 800.000 kron. Letni dohodek premije s pristojbinami 1.363.040-89 kron. Izplačane škode 4.970.238-48 kron.

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod jako ugodnimi pogoji.

Natančnejše informacije daje okrajni zastopnik za Kranj in okolico gospod

Edmund Rooss v Kranju.

Mlinarji!

proč z nenavadnimi kamni in zastaranimi valci, kopite mlino :: „KOMET“, pri katerem se kamni nikdar ne brusijo in se petkrat z veliko manjšo močjo žita zmelje.

Pozor! Vsak svoj mlinar!

Veliki zaslužek!

Kakšno težavo in sitnosti provzročata mletje žita kmetom posebno letos, ko povsod vode manjka, je splošno znano. Vsega tega si prihranite, ako si takoj posamezno, ali cela zadruga ali vas naročite moj zajam: čeno neprekosljivi mlina na smirkovi kamni ::

„KOMET“

katere se lahko gonijo z roko, gepeljni, motorji ali z vodo. Delajo čudovito fino in hitro! Cena takega mlina je od K 600- do K 2.200 in melje na uro od 200 do 500 kg žita.

Fran Zeman, Ljubljana

Dunajska cesta „pri Figovcu“.

50

Filip Tratnik

špecialist v izdelovanju cerkvenega orodja in posode

Ljubljana, Poljanska cesta štev. 10

se priporoča prečastiti duhovščini in slavnim cerkvenim predstojništvom za vsa naročila in v pasarsko obrt spadajoča dela. Prenavljam vse stare cerkvene posode in orodja, jih pozlatim, posrebrim, poniklam i. t. d. :: Za vsako delo jamčim. :: Najfinejša izvršitev in nizke cene.

182 42-29

(Obenem pripomnim, da nisem v nikaki zvezi s firmo Leopold Tratnik.)

